

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ
РИЗИКІВ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус навчальної дисципліни «ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Волинець І. Г., доцент кафедри менеджменту та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування
протокол № __ від __ _____ 2021 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент, Менеджмент бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання <u>2021-2022</u>
		Семестр <u>1</u> -ий
		Лекції <u>32</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>32</u> год.
		Самостійна робота <u>48</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Волинець Ірина Григорівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація викладача:

Телефон 0661755785

Електронна пошта: irina.volynets@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків» належить до нормативних дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій щодо прийняття управлінських рішень, управління ризиками в умовах невизначеності, використання технології та критеріїв прийняття рішень, методичних основ підготовки та реалізації, їхнє прогнозування та аналізування. Значна увага приділяється прийняттю рішень в умовах конфлікту, фінансових та інвестиційних рішення за умов ризику, їхньому якісному і кількісному оцінюванню та напрямам і методам зниження ступеня ризику.

2. Пререквізити і постреквізити диципліни

Пререквізити:

- знання принципів функціонування ринкової економіки;
- здатність аналізувати результати діяльності організації, визначати

перспективи її розвитку;

- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації;
- здатність до вирішення проблемних питань і нестандартних ситуацій у професійній діяльності;
- застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень для формування пропозицій у сфері менеджменту.

Постреквізити: стратегічний менеджмент, інноваційний менеджмент, проектний менеджмент.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – засвоєння теоретичних знань з технології розробки, обґрунтування та прийняття управлінських рішень, основами сучасної економічної ризикології та на основі набутої систематизованої інформації сформувати комплексну систему практичних навичок щодо обґрунтування управлінських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є: вивчення системи методів і моделей розробки, обґрунтування та прийняття управлінських рішень; набуття практичних навичок визначення ступеня і міри ризику та інструментів впливу на його уникнення, аналізування ефективності інвестиційних і фінансових рішень; визначення напрямів та методів регулювання господарських ризиків на підприємстві.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері розроблення, обґрунтування та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику.

Загальні компетентності:

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання:

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

5. Структура дисципліни

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Обґрунтування господарських рішень						
Тема 1. Сутнісна характеристика управлінських рішень	6	2	2	2		ПО, Т, РС/2
Тема 2. Технологія прийняття рішень господарської діяльності	6	2	2	2		ПО, ПЗ/2
Тема 3. Методичні основи підготовки господарських рішень	7	2	2	3		ПО, Т, РС/2
Тема 4. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їхньої ефективності	7	2	2	3		ПО, Т, ПЗ/3
Тема 5. Прогнозування та аналіз господарських рішень	7	2	2	3		ПО, РЗ/3
Тема 6. Невизначеність як першопричина ризику підприємницької діяльності	6	2	2	2		ПО, Т, РС/2
Тема 7. Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності	8	2	2	3	1	ПО, РЗ/3
Тема 8. Теорія корисності та її застосування у процесах прийняття рішень	9	2	2	4	1	ПО, РЗ, Т/3
Разом за модулем 1	56	16	16	22	2	20
Змістовий модуль 2. Оцінювання ризиків при прийнятті господарських рішень						
Тема 9. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень	9	2	2	4	1	ПО, Т, РС/3
Тема 10. Критерії прийняття господарських рішень за умов ризику	13	4	4	4	1	РЗ, Т/3
Тема 11. Прийняття рішень у конфліктних ситуаціях	9	2	2	4	1	ПО, РЗ, ПЗ/3
Тема 12. Обґрунтування фінансових та інвестиційних рішень за умов ризику	9	2	2	4	1	РЗ, Т/3
Тема 13. Якісне оцінювання підприємницьких ризиків	6	2	2	2		ПО, Т/2
Тема 14. Кількісне оцінювання підприємницьких ризиків	9	2	2	4	1	РЗ, ПКР/3
Тема 15. Основи ризик-менеджменту. напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику	9	2	2	4	1	ПО, Т, К/3
Разом за модулем 2	64	16	16	26	6	20
Екзамен						60
Всього годин / Балів	120	32	32	48	8	100

Форма контролю*: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), фронтальне опитування (ФО), есе чи реферат (Е), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ), розгляд кейсів (К), модульний контроль, підсумковий контроль у формі іспиту.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків» передбачає:

- підготовку до аудиторних (практичних) занять – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) навчальної дисципліни;
- розв'язання практичних та тестових завдань;
- розв'язання кейсів та задач;
- підготовку до усіх видів контролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnii.pdf)

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал).

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; не допускаються пропуски та запізнення на заняття; заборонено використання мобільного телефону, планшету чи інших мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів

запланованої навчальної роботи впродовж семестру.

Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни виставляється без складання іспиту, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом навчальної дисципліни, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану студента у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу. Екзаменаційний білет охоплює програму навчальної дисципліни та включає одне теоретичне запитання (10 балів), 20 тестових завдань (20 балів) та практичне завдання у формі задачі (30 балів). Максимальна оцінка 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бутко М. П., Бутко І. М., Мащенко В. П. Теорія прийняття рішень : підручник / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с.
2. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посібник / [Донець Л. І., Шепеленко О. В., Баранцева С. М., Сергеева О. В., Веремейчик О. Ф.]; За заг. ред. Донець Л. І. Київ : ЦУЛ, 2012. 472 с.
3. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [3-тє вид., переробл. і доп.]. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. 209 с.
4. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15846>
5. Посилкіна О. В., Деренська Я. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посібник. Харків : НФаУ, 2018. 197 с.

Додаткова

1. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень : навч. посібник. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2011. 442 с.

2. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень: підручник. Київ: Кондор, 2009. 188 с.
3. Демиденко М.А. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. Нац. гірн. ун-т. Д. : 2016. 104 с.
4. Донець Л. І. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 472 с.
5. Катренко А. В., Пасічник В. В. Прийняття рішень : теорія та практика : підручник. Львів : «Новий світ - 2000», 2013. 447 с.
6. Економічний ризик: методи оцінки та управління [Текст] : навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.] ; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. 208 с.
7. Мороз В. М., Мороз С. А. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків : НТУ «ХП», 2018. 140 с.
8. Орлів М. С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навч.-метод. матеріали. К. : НАДУ, 2013. 40 с.
9. Останкова Л. А., Шевченко Н. Ю. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 256 с.
10. Посохов І. М., Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХП», 2015. 220 с.
11. Семенова К. Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посібник. Одеса : ОНЕУ, Ротапринт, 2013. 194 с.

Інтернет-ресурси

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
4. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.